

عنوان: تاثیر کارگاه‌های آموزش استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی مبتنی بر شواهد بر بهبود مهارت‌های جستجو در دانشجویان پرستاری

مقدمه: امروزه با توجه به رشد سریع علوم سلامت و اهمیت اطلاعات پزشکی در مراقبت از بیماران، ضرورت دستیابی بهنگام پرستاران به اطلاعات نوین برای انجام فعالیت‌های بالینی بیشتر احساس می‌شود. با وجود نگرش مثبت اکثر پرستاران به عملکرد مبتنی بر شواهد، یکی از موانع اصلی آن‌ها در اجرای این فرایند، کمبود مهارت‌های اطلاع‌یابی است. لذا این پژوهش با هدف تعیین تاثیر آموزش استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی مبتنی بر شواهد بر بهبود مهارت‌های جستجو در دانشجویان پرستاری با فرض متفاوت بودن مهارت‌های جستجوی دانشجویان قبل و بعد از آموزش‌ها صورت گرفته است.

روش پژوهش: این پژوهش از نوع کاربردی و با روش شبه‌تجربی با طرح یک گروه با پیش‌آزمون و پس‌آزمون انجام شد و دانشجویان چهار رشته پرستاری از دانشجویان کارشناسی ارشد ورودی مهر سال ۱۳۹۸ در دانشگاه علوم پزشکی ایران به عنوان نمونه انتخاب شدند. قبل و بعد از مداخله آموزشی، پیش‌آزمون و پس‌آزمون که شامل سوالات بالینی بودند اخذ گردید و دانشجویان پرستاری، راهبردهای جستجو و مقالات بازیابی شده از دو پایگاه اطلاعاتی PubMed و Embase را به ایمیل پژوهشگر ارسال نمودند. سپس راهبردها و نتایج جستجوی دانشجویان با پرسشنامه محقق‌ساخته مورد ارزیابی قرار گرفت. آموزش‌ها به مدت ۱۶ ساعت طی هشت جلسه دو ساعته ارائه شد که با تمرین‌های عملی توسط دانشجویان همراه بود. ۶۰ درصد تمرین‌های جستجو دربرگیرنده سوالات بالینی بوده که پاسخگویی به آن‌ها مستلزم آشنایی با سطوح شاهدمحوری مطالعات پزشکی بود.

یافته‌ها: میانگین نمره عملکرد دانشجویان پس از شرکت در کلاس‌های آموزشی در مهارت انتخاب کلیدواژه از ۲/۸۹ به ۸/۷۲، مهارت بکارگیری اصطلاحنامه‌ها از ۰/۳۳ به ۶/۰۶، فرمول‌بندی سوال در قالب PICO از ۳ به ۸/۱۱، استفاده از عملگرهای بولین از ۳/۵۶ به ۹/۱۷، استفاده از پرانتزها از ۱/۵ به ۶/۴۴، جستجوی عبارتی از ۲/۳۳ به ۸/۱۱، بکارگیری کلیدواژه‌های مترادف از ۱/۰۶ به ۶/۷۲، استفاده از نشانه‌های کوتاه‌سازی از ۰/۱۷ به ۲/۰۶، تعیین فیلد جستجو از ۱/۴۴ به ۵/۷۲، تعیین محدودگر جستجو از ۰/۷۲ به ۶/۹۴، فرمول‌بندی سوال بالینی در قالب یک راهبرد جستجو از ۱۳/۷۸ به ۵۳/۲۸ و ارزیابی ربط موضوعی نتایج جستجو با سوال مطرح شده از ۲۸/۸۹ به ۸۶/۶۷ افزایش یافت. همچنین میانگین مهارت کلی جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی مبتنی بر شواهد پیش از آموزش‌ها ۴۵/۸۹ از ۲۰۰ بود که پس از آموزش به ۱۵۴/۷۲ ارتقاء پیدا کرد. اختلاف میانگین‌های نمرات دانشجویان قبل و بعد از مداخله آموزشی از نظر آماری معنادار بوده است. ($P < 0/001$)

نتیجه‌گیری: آموزش استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی باعث افزایش آگاهی دانشجویان پرستاری از مهارت‌های جستجو می‌شود و عملکرد دانشجویان در بکارگیری این مهارت‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد. بنابراین، توصیه می‌شود برای اجرای فرایند عملکرد مبتنی بر شواهد، علاوه بر فراهم نمودن زیرساخت‌های لازم جهت دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی در محیط‌های بیمارستانی، آموزش استفاده از این منابع برای پرستاران و دانشجویان پرستاری با در نظر گرفتن نیازهای اطلاعاتی آن‌ها ارائه گردد.

کلیدواژه‌ها: مهارت‌های جستجو، دانشجویان پرستاری، آموزش، پایگاه‌های اطلاعاتی مبتنی بر شواهد